

Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
telefon: +420 974 847 240
e-mail: posta@nacr.cz
ID datové schránky: fe3aixh
<http://www.nacr.cz>

NACRX005Q4GQ

Dne: 17.10.2024 | Č. j.: NA- 4059-4/-2024
Vaše č. j.:

| Vyřizuje/tel.: Vojáček / 974 847 111

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO:	Budapešť
ÚČEL CESTY:	Účast na setkání EAG a EBNA
ÚČASTNÍCI CESTY:	Milan Vojáček
ZPRÁVU PODÁVÁ:	Milan Vojáček
NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE:	Maďarský národní archiv
TRVÁNÍ CESTY:	13. 10. - 16. 10. 2024
DATUM VYHOTOVENÍ:	17. 10. 2024

SCHVALUJE: **PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.**, ředitel Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

Část všeobecná:

Cesta proběhla dle plánu. Příjezd vlakem do Budapešti byl v neděli 13. 10. cca o hodinu opožděn. Přesunul jsem se MHD rovnou z nádraží do Maďarského národního archivu, kde proběhla od 16h komentovaná prohlídka budovy a oficiální přivítání zástupcem ministerstva kultury a ředitelem maďarských archivů. V pondělí 14. 10. proběhlo celodenní zasedání EAG, v úterý 15. 10. zasedání EBNA a ve středu proběhla komentovaná prohlídka Budapešti. Vlak do Prahy byl opět o více než hodinu opožděn.

Část odborná:

Zasedání EAG zahájila Maria Olivián Avilés. Dopoledne proběhla diskuse ve skupinách k jednotlivým bodům akčního plánu na implementaci EAG strategie. Česká delegace diskutovala akci č. 7 – zapojení archivů dle EIDAS 2 a po přestávce akci č. 6 – principy Archiving by Design. Výsledkem diskusí bylo poskytnutí zpětné vazby pracovním skupinám, které na akčním plánu pracují. Pokračování na zasedání EAG ve Varšavě. V odpoledním bloku proběhl report vedoucího skupiny AbD Vincenta van Hoolta o činnosti a výsledcích skupiny. Proběhla krátká diskuse o deklasifikaci diplomatických zpráv (COREU). Následně představila kolegyně za Španělska Cristina Díaz Martínez návrh mezinárodního projektu koordinovaného slovenskou akademií věd zabývající se „zeleným“ archivem. Tedy eliminací dopadů na životní prostředí. Maďarská kolegyně Zsófia Komlósi-Gera prezentovala projekt ATOM sledující migraci prostřednictvím archivních pramenů. Jako poslední představil současné aktivity Evropského archivního portálu (APE) Arjan Agema. Na závěr jednání proběhla prezentace knihy připravené u příležitosti zasedání EAG v Budapešti – Europe – Forging a Union for Peace. (Tato kniha byla předána do knihovna NA.)

Zasedání EBNA 15. 10. bylo tematicky rozděleno do tří bloků. První se věnoval možnostem spolupráce. Hrefna Róbertsdóttir představila společný projekt Islandu a Španělska mapující témata a archiválie týkající se těchto zemí uložených v archivech druhé strany. Christina Díaz Martínez představila projekt Brigadistat, který mapuje osudy a archivní doklady dobrovolníků interbrigád bojujících proti Frankovi. De facto každá země může postupně přispět do tohoto projektu. Zsuzsanna Mikó a Cristian Anita představili výsledky dlouhodobého projektu vytvoření dvojjazyčného (maďarského a rumunského) průvodce po transylvánských archivech. Na závěr bloku vystoupila prezidentka ICA Josée Kirps s informací o zářijovém workshopu v Ženevě, který otevřel otázku archivace dokumentů, jež vznikly při mezinárodních trestních soudech válečných zločinů.

Druhý blok se věnoval výzvám moderních technologií pro archivy. Kolegové z technologických ústavů a univerzity v Budapešti představili problematiku přípravy textů pro OCR čtení – redukci „šumu“. Ludovic Delépine z Archivu Evropského parlamentu demonstroval nasazení vlastního LLM na vyhledávání odpovědí v digitalizovaných archivních dokumentech archivu. Poslední příspěvek nového ředitele Národního archivu ve Velké Británii Saula Nassé reflektoval nutnost nasazení AI do činností archivu ve třech oblastech – výběr, transfer a výzkum.

Třetí blok se věnoval využití AI při rekonstrukci osudů jednotlivých lidí a to na příkladu maďarského projektu a plánů dánského archivu.

Závěr: Vedle samotných odborných jednání a diskusí byla zásadní i neformální část setkání, kdy bylo možné probrat řadu novinek z archivního světa jednotlivých zemí a sdílet zkušenosti dobré praxe. Osobní kontakty s řediteli/ředitelkami jednotlivých archivů umožní další spolupráci nejen v oblasti digitálního archivnictví.